

Η παρακάτω ομιλία εκφωνήθηκε από τη συντρόφισσα Γαρυφαλλιά Καπετανάκη στο πλαίσιο του συνεδρίου με θέμα τον αγώνα κατά των ναρκωτικών που διοργανώθηκε από το Λαϊκό Μέτωπο

και διεξήχθη στη Νομική Σχολή στις 3-4 Ιούνη. Στο συνέδριο συμμετείχαν αγωνιστές από τον χώρο της αριστεράς και της αναρχίας από την Ελλάδα και το εξωτερικό (Ιρλανδία, Γερμανία, Μεξικό κ.ά.) και αναλύθηκαν πτυχές του ζητήματος των ναρκωτικών, όπως ο τρόπος αξιοποίησης των ναρκωτικών από τις ιμπεριαλιστικές χώρες ως μέσο αποτροπής του αγώνα των λαών, ο εθισμός στα ναρκωτικά ως κοινωνικό πρόβλημα, ο πολιτικός αγώνας κατά των ναρκωτικών, η οργάνωση του λαού και η πάλη ενάντια στα ναρκωτικά, η θεραπεία των τοξικομανών, η διάσωση της νεολαίας μας και των τοξικομανών από τον βάλτο των ναρκωτικών.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση στο συμπόσιό σας. Τα ναρκωτικά είναι ένα σοβαρό κοινωνικό θέμα με πολιτικές διαστάσεις που θα έπρεπε να απασχολήσει περισσότερο τον χώρο της αριστεράς και της αναρχίας. Θα ήθελα να σας επισημάνω ότι θα σας μεταφέρω τις θέσεις του Επαναστατικού Κομμουνιστικού Κινήματος Ελλάδας, αλλά θα βάλω στην ομιλία μου κι έναν προσωπικό τόνο, καθώς είμαι καθηγήτρια εφήβων 15-18 ετών, και οι στενοί δεσμοί που έχω μαζί τους με έχουν βοηθήσει να καταλήξω σε ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα.

Τα ναρκωτικά, «μαλακά» ή «σκληρά», είναι ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους κοινωνικού ελέγχου. Θα πρέπει να μας απασχολήσει η ναρκοκουλτούρα που κυριαρχεί και οι διαφορές στη στάση των χρηστών σε σύγκριση με παλιότερες εποχές. Οι νέοι άνθρωποι καλούνται σήμερα να ζήσουν σ' έναν κόσμο ανυπόφορο, σε μια κοινωνία ρημαγμένη, διαλυμένη από την οικονομική κρίση, όπου κυριαρχεί η φτώχεια και η εργασιακή ανασφάλεια. Το ιδεολογικό πλαίσιο αυτής της οικονομικής κρίσης είναι η κυριαρχία του ανταγωνισμού, του ατομικισμού, των επιφανειακών σχέσεων. Μάλιστα, η πανδημία και ο τρόπος διαχείρισής της όξυναν την οικονομική και κοινωνική κρίση. Παράλληλα, τα πρότυπα που κυριαρχούν στα social media και στα MME είναι αυτά του εύκολου κέρδους και της απόκτησης πλούτου με οποιονδήποτε τρόπο. Για παράδειγμα, αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα ένα πολύ μεγάλο ποσοστό νέων ακούει τη μουσική τραπ, στην οποία αποθεώνονται τα παραπάνω, αφού οι στίχοι προωθούν την ιδέα ότι «πετυχημένος» είναι ο πλούσιος, χωρίς

να θεωρείται πρόβλημα

αν αυτό το έχει πετύχει πουλώντας όπλα και ναρκωτικά. Η μουσική τραπ δεν οδηγεί στα ναρκωτικά, αυτό που κάνει όμως είναι να εξοικειώνει με την ιδέα της χρήσης τους και να αντανakλά την κοινωνική σήψη που υπάρχει.

Θα ήθελα να σας μεταφέρω μια συζήτηση που είχα με έναν μαθητή μου. Μου έδειξε έναν συμμαθητή του, ο οποίος πουλούσε ναρκωτικά στο σχολείο υποστηρίζοντας πως το κάνει επειδή δε θέλει να «καταντήσει» σαν τον πατέρα του, που δουλεύει 10 ώρες τη μέρα και βγάζει 700 ευρώ. Ο ίδιος πουλώντας ναρκωτικά βγάζει πολύ περισσότερα. Φυσικά, κάνει και χρήση.

Πέρα από τους ατομικούς λόγους που μπορεί να οδηγήσουν έναν άνθρωπο στη χρήση (για παράδειγμα, ένα προβληματικό οικογενειακό περιβάλλον κ.ο.κ.), το πρόβλημα είναι ξεκάθαρα κοινωνικό. Το μεγαλύτερο ποσοστό όσων γίνονται χρήστες, το κάνουν επειδή δεν αντέχουν τη φτώχεια, την απάθεια, τη μόνιμη αίσθηση αδιεξόδου. Ακόμα και παιδιά από εύπορα οικονομικά στρώματα κάνουν ναρκωτικά. Αυτό που διαφέρει στις διάφορες περιοχές της Αθήνας είναι το είδος των ναρκωτικών. Οι πλούσιοι θα κάνουν χρήση κοκαΐνης, οι φτωχοί θα καταφύγουν σε ναρκωτικά χειρότερης ποιότητας. Επειδή στον καπιταλισμό κανένας νέος άνθρωπος δεν είναι χαρούμενος, ακόμα και όσοι έχουν λύσει τα οικονομικά τους προβλήματα, δεν αντέχουν τον ανταγωνισμό, την υποκρισία, το γεγονός ότι οι σχέσεις βασίζονται στο χρήμα. Καταφεύγουν, λοιπόν, σε τεχνητούς παραδείσους για να ξεφύγουν, όπως πιστεύουν, για να μη νιώθουν τίποτα ή ακόμα και για να νιώσουν χαρά έστω για λίγο.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να αναφερθώ στην ψυχολογική εξάρτηση που δημιουργούν ακόμα και τα «μαλακά» ναρκωτικά. Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που όταν βγαίνουν να διασκεδάσουν κάνουν χρήση, επειδή δεν μπορούν αλλιώς να νιώσουν χαρά. Είναι χαρακτηριστικό ότι στον Καναδά, όταν επιβλήθηκε η καραντίνα, το πρώτο προϊόν που εξαντλήθηκε ήταν το χασίς από τα coffee shop και τις πιάτσες. Όταν σε μία χώρα τα ναρκωτικά θεωρούνται είδος πρώτης ανάγκης και ένα μεγάλο μέρος των πολιτών δεν μπορεί να ζήσει χωρίς αυτά, το γεγονός αυτό από μόνο του αναδεικνύει τις διαστάσεις του προβλήματος.

Καθώς μιλώ, μου έρχεται στο μυαλό μια είδηση που είχα διαβάσει το 2009. Σε ρεπορτάζ γνωστής βρετανικής εφημερίδας, ο τίτλος ήταν: «Όλα ακριβαίνουν στην Ελλάδα, εκτός από τα ναρκωτικά». Το ρεπορτάζ αναφερόταν στο ναρκωτικό «shisha », την ηρωίνη των φτωχών. Συστατικά του είναι η μεθαμφεταμίνη, η χλωρίνη, το

υγρό μπαταρίας και άλλα. Επίσης, διάφοροι φορείς που ασχολούνται με τα ναρκωτικά επισημαίνουν πως δεν μπορούν να κάνουν ακριβή καταγραφή των ναρκωτικών που πωλούνται στην Ελλάδα επειδή οι χρήστες πλέον αναμειγνύουν νόμιμες ουσίες με άγνωστης προέλευσης, πολλές φορές παράνομες ουσίες, με αποτέλεσμα να έχει προκύψει πληθώρα νέων ναρκωτικών. Αυτό δε συνέβαινε στον ίδιο βαθμό στο παρελθόν και αναδεικνύει τις διαστάσεις του προβλήματος.

Τι κάνει το κράτος για όλα αυτά; Διαλύει τις δομές απεξάρτησης, δεν ασχολείται καθόλου με την πρόληψη, καταδικάζει με αδιανόητα αυστηρές ποινές τους χρήστες-βαποράκια, πάντα όμως όσοι διακινούν π.χ. έναν τόνο ηρωίνης δεν αντιμετωπίζουν καμιά συνέπεια. Επιπλέον, αντιμετωπίζει το πρόβλημα ως καθαρά ατομικό, παραβλέποντας την κοινωνική του διάσταση, επειδή απλά το συμφέρει ένα μεγάλο μέρος των πολιτών να κάνει χρήση ναρκωτικών. Είναι ένα αποτελεσματικό μέσο κοινωνικού ελέγχου, αφού αντί οι άνθρωποι να στρέφονται στον αγώνα για μια καλύτερη κοινωνία που θα γκρεμίσει όσα τους προκαλούν τη δυστυχία και την αίσθηση αδιεξόδου, αντί να καλλιεργούν τη συλλογικότητα και την αλληλεγγύη, αντί να δίνουν ο ένας στον άλλον δύναμη κι ελπίδα, στρέφονται στα ναρκωτικά, με αποτέλεσμα να μη διεκδικούν τίποτα, απλά να «ξεφεύγουν» για λίγο, όπως νομίζουν, και να νοιάζονται μόνο για τη δόση τους.

Δε θέλω να αναφερθώ στο κομμάτι των τρόπων αντιμετώπισης που αφορά τη θεραπευτική πλευρά του ζητήματος και συγκεκριμένους τρόπους πρόληψης επειδή δεν έχω τον χρόνο. Πάντως η κα Μάτσα και οι συντελεστές του «18 Άνω» κάνουν εξαιρετική δουλειά με έναν πολύ πρωτοποριακό για τα ευρωπαϊκά δεδομένα τρόπο. Θα αναφερθώ στην πολιτική διάσταση του θέματος. Μια μαστουρωμένη νεολαία και κοινωνία θα αποτελείται από μαριονέτες στα χέρια όσων έχουν συμφέρον να υπάρχουν τα ναρκωτικά. Καθήκον όσων αγωνιζόμαστε για τη χειραφέτηση της κοινωνίας είναι να «δώσουμε σχήμα στην ελπίδα», να πείσουμε ότι η λύση είναι μια άλλη κοινωνία, όπου δε θα υπάρχει εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, όπου οι σχέσεις των ανθρώπων θα είναι ειλικρινείς και γνήσιες· ότι η διέξοδος είναι ο συλλογικός αγώνας, η στήριξη του ενός στον άλλον· ότι η ομορφιά βρίσκεται στον δρόμο και η πάλη από μόνη της προσφέρει τεράστια χαρά. Να φτιάξουμε τα δικά μας τραγούδια που θα μιλάνε για όλα αυτά και ακόμα κι όταν «μας παίρνει από κάτω», θα τα ακούμε και θα παίρνουμε δύναμη, θα σηκώνουμε πύργο ατίθασο σ' αυτόν τον σάπιο κόσμο που δε χωράει κανέναν μας. Να φτιάξουμε τα τραγούδια του μέλλοντός μας! Να φτιάξουμε τα τραγούδια ενός κόσμου που δε θα χωράει τα ναρκωτικά, ενός κόσμου που όμως θα μας χωράει όλους!

Ο αγώνας για τα ναρκωτικά είναι πολιτικός αγώνας, ας τον δώσουμε λοιπόν.

Σας ευχαριστώ.